

Matematika

II qism

2

UO'K: 51(075.3)
KBK 22.1ya72
R 42

I. V. Repyova
Matematika. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 2-sinfi uchun
darslik, 2-qism / I. V. Repyova, Y. V. Zemlina. – Toshkent:
"Novda Edutainment", 2023. – 80 b.

Taqrizchilar:

- N. M. Usmanova** – MMTV tasarrufidagi PMTIDUM ning oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- O. Sh. Yevstafyeva** – MMTV tasarrufidagi PMTIDUM ning 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- M. M. Umarova** – Toshkent shahar 222-umumiy o'rta ta'lim maktabining 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- M. I. Xujayeva** – Toshkent shahar 142-umumiy o'rta ta'lim maktabining 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgilar:

– og'zaki bajarish
uchun topshiriq;

– yozma bajarish
uchun topshiriq;

– juft bo'lib
ishlash;

– mantiqiy
topshiriq;

– uy vazifasi.

Eslatma: O'lchov birliklaridan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasida kattalik birliklarini qo'llash to'g'risida"gi 10.01.2018-yil 21-sonli qaroriga muvofiq foydalanildi.

Muqadima

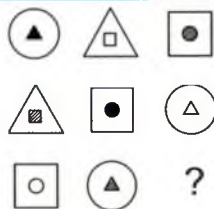
Ikkinchi qismda biz 1 000 gacha bo'lgan yangi sonlar bilan tanishamiz. Bu sonlar uchta raqam bilan yoziladi va o'z ichiga yangi xona – yuzlar xonasini oladi. Biz matematikada amallar operatsiya nomi bilan atalishini bo'lib olamiz, ma'lum amallarni o'rganamiz va yangi matematik amallar o'ylab topamiz. Biz vaqtni mexanik va elektron soatlarda aniqlashni o'rganamiz va vaqt bilan bog'liq operatsiyalarni bajaramiz. Shuningdek, siz matematika turli kasb egalariga o'z ishlarini bajarishlarida qanday yordam berayotganini, olimlar turli fanlarni o'rganishda matematikadan qanday foydalanayotganliklarini ko'rasiz.

42. Yuzlik. Yuzliklar bilan hisoblash

Yondosh mavzu:
harbiyar

Yuzliklar, o'nliklar
sonlarning o'qilishi

1. Har bir askar safda shaxsiy nomerga ega. Jadvaldagi son askarning o'z joyida turganligini ko'rsatadi. Qaysi nomerlar tushirib qoldirilgan?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12		14	15	16	17		19	20
21	22	23	24	25	26		28	29	30
	32	33	34		36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48		50
51	52		54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68		70
71	72	73	74	75	76	77		79	80
81	82	83	84	85		87	88	89	90
91	92		94	95	96	97	98	99	100

2. 100 soni ko'p hollarda yuzlik deb ataladi: $100 = 1$ yuzlik. Bir nechta yuzlikdan iborat sonlarning o'z nomi bor:

Yuz	Ikki yuz	Uch yuz	To'rt yuz	Besh yuz
100	200	300	400	500
1 yuzl.=10 o'nl.	2 yuzl.=20 o'nl.	3 yuzl.=30 o'nl.	4 yuzl.=40 o'nl.	5 yuzl.=50 o'nl.

Olti yuz	Yetti yuz	Sakkiz yuz	To'qqiz yuz	Ming
600	700	800	900	1 000
6 yuzl.=60 o'nl.	7 yuzl.=70 o'nl.	8 yuzl.=80 o'nl.	9 yuzl.=90 o'nl.	10 yuzl.=100 o'nl.

Ularda nechta raqam bor?

42. Yuzlik. Yuzliklar bilan hisoblash

3. Paraddan oldin harbiylar harakat rejasini tuzadilar.
 ■ – bu 100 kishilik saf. Reja asosida bayram namoyishida qancha odam bo'lishini daftaringizga yozing:

a) ■ ■ ■   b) ■ ■ ■ ■   d) ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

4. Turli harbiy qismlarning kiyimi turlicha. Agar ko'k beretkalarda 2 yuz harbiy, yashil beretlarda 4 yuz harbiy va qora beretkalarda 3 yuz harbiy safda bo'lsa, bayram namoyishida hammasi bo'lib qancha odam qatnashadi?

5. Taqqoslang.

$$600 + 300 - 200$$

$$300 + (900 - 700)$$

$$400 - 100 + 200$$

$$500 - (200 + 200)$$

6. Harbiy avtomobillar paradi 35 minut, samolyotlar paradi 15 minut davom etadi. Harbiy texnika paradi jami necha minut davom etadi?

7. Harbiy oilalar uchun ikkita uy qurildi. Birinchi uyda 3 yuzta, ikkinchi uyda 2 yuzta ko'p xonadon bor. Harbiy oilalar uchun jami qancha xonadon tayyorlandi?

8. Hisoblang va askarlarning biri boshqasining ketidan turadigan safning qanday atalishini bilib oling.

A (5 yuzl. + 8 yuzl.) – 7 yuzl.

V 19 yuzl. – (4 yuzl. + 11 yuzl.)

L 4 yuzl. + 8 yuzl. – 3 yuzl.

E 16 yuzl. – 8 yuzl. – 5 yuzl.

N (8 yuzl. + 9 yuzl.) – 10 yuzl.

K 11 yuzl. – 8 yuzl. + 2 yuzl

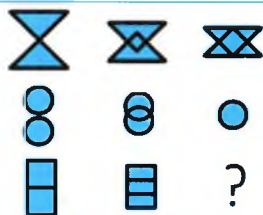
O (15 yuzl. – 6 yuzl.) – 7 yuzl.

500	200	900	200	700	700	600

43. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi

Yondosh mavzu:
transport xodimlari

Uch xonali sonlar
yuzliklar, o'nliklar, birliklar

1. Jadvaldan faqat transport xodimlarini tanlang va ularning nomerlarini ayting.

100	Haydovchi	600	Styuardessa
200	Muhandis	700	Konduktor
300	Poyezd mashinisti	800	Bo'yoqchi
400	Uchuvchi	900	Tikuvchi
500	Oshpaz	1 000	Provodnik

Yuzl.   O'nl.   Birl.

3   **2**   **4**

uch yuz   **yigirma**   **to'rt**

2. Aeroportda 6 ta kassa ishlaydi. Har bir kassada nechta chipta sotildi?

(3 yuzl. 5 o'nl. 8 birl.)   (8 yuzl. 3 o'nl. 5 birl.)   (5 yuzl. 7 o'nl. 9 birl.)

(7 yuzl. 6 o'nl. 2 birl.)   (7 yuzl. 6 o'nl. 2 birl.)   (1 yuzl. 6 o'nl. 7 birl.)

3. Bu avtomobillar jami necha kilogramm yuk olib ketmoqda? Qaysi avtomobil ko'p va qancha ko'p yuk olib ketmoqda?

400 kg shakar va 300 kg un

600 kg shakar va 200 kg un

43. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi

4. 377, 545, 283, 651, 987, 444 sonlarini namuna bo'yicha yozing

Namuna:

293 = 2 yuzl. 9 o'nl. 3 birl. = 29 o'nl. 3 birl.

5. Har bir transportda yurish uchun yo'l chiptasi o'z nomeriga ega. Chiptalarni tartib bilan sanang:

325 dan 337 gacha;

195 dan 207 gacha;

486 dan 493 gacha;

698 dan 705 gacha.

6. Taksi xizmatida 4 yuzta haydovchi kunduzgi smenada va 2 yuzta haydovchi tungi smenada ishlaydi. Ushbu xizmatda jami necha nafar haydovchi ishlaydi?

7. Agar yukning umumiy massasi 40 kg dan ko'p bo'lsa, yo'lovchi ortiqcha massa uchun qo'shimcha pul to'lashi kerak. Qaysi yo'lovchilar qo'shimcha pul to'lashlari kerak? Tengsizlik ko'rinishida yozing.

8. Parvoz davomida styuardessa 16 stakan qahva, qahvadan 7 stakan ko'p sharbat va qahva va sharbat birgalikda necha stakan bo'lsa, shuncha stakan suv tarqatdi. Parvoz oxirida styuardessa nechta stakan yig'ib oladi?

9. Uch xonali sonlar ko'rinishida yuzing:

3 yuzl. 4 o'nl. 1 birl.

8 yuzl. 9 o'n. 4 birl.

5 yuzl. 6 o'nl. 8 birl.

6 yuzl. 3 o'nl. 8 birl.

44. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi

Yondosh mavzu:
YPX xodimlari

Uch xonali sonlar
yuzliklar, o'nliklar, birliklar

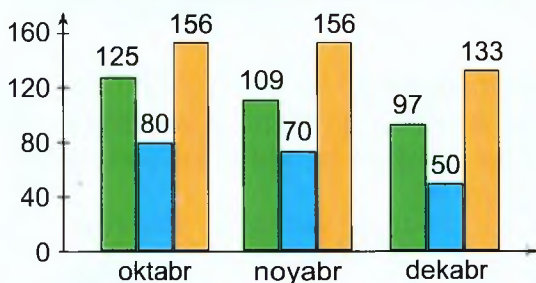

sehrli kvadrat

7	?	3
?	9	?
15	?	?

1. Aniqlang:

- Noyabr oyida qanday yo'l hodisalari ko'proq sodir boldi?
- Qaysi oyda piyodalar bilan yo'l transport hodisasi kam sodir bo'lgan?
- Noyabrdan dekabrgacha piyodalar bilan YTH holatlari qancha kam bo'lgan?

- – qizil chiroqda o'tish;
- – piyodoni urib ketish;
- – harakat tezligini oshirish.

2. Rasm yordamida YPX xodimlari uchun nechta jezlar keltirilganligini aniqlang.

$$200 + 3$$

2 yuzl. 0 o'nli. 3 birl.

$$203$$

3. Har bir ustundagi sonlarni o'qing. Ularning umumiy jihatlari nimada va nima bilan farqlandi?

604	208	501	307
406	802	105	703

44. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi

4. Namuna bo'yicha hisoblang:

$$700 + 6 = 7 \text{ yuzl. } 6 \text{ birl.} = 706$$

$$400 + 8$$

$$300 + 7$$

$$900 + 6$$

$$100 + 9$$

5. Ertalab soat 7 dan 8 gacha DYX posti orqali 3 yuzta avtomobil, ertalab soat 8 dan 9 gacha esa undan 100 ta ko'p avtomobil o'tdi. Ikki soat ichida post orqali qancha avtomobil o'tdi?

6. Toshkentdan ko'rsatilgan shaharlarning har birigacha bo'lgan masofani aniqlang. Ularning har birigacha nechta butun yuzlik kilometr?

Andijon	> 447 kilometr
Buxoro	> 600 kilometr
Jizzax	> 203 kilometr
Qarshi	> 558 kilometr
Navoiy	> 509 kilometr
Namangan	> 432 kilometr
Samarqand	> 300 kilometr
Termiz	> 708 kilometr
Farg'ona	> 419 kilometr

7. Har bir belgining barcha tomonlari teng. Bu belgilarning perimetrlarini toping.

7 dm

3 dm

6 dm

8. Hisoblang.

$$400 + 5$$

$$300 + 2$$

$$600 + 7$$

$$700 + 1$$

$$600 + 4$$

$$900 + 3$$

9. Kun davomida YPX xodimi 65 ta yengil va 28 ta yuk mashinasini tekshirdi. Inspektor jami qancha mashinani tekshirdi?

Mundarija

Muqadima	3
42. Yuzlik. Yuzliklar bilan hisoblash	4
43. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi	6
44. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi	8
45. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi	10
46. Uch xonali sonlarning nomlanishi va yozilishi	12
47. Uch xonali sonlarni taqqoslash	14
48. Uch xonali sonlarni taqqoslash	16
49. Uch xonali sonlarni taqqoslash	18
50. Uch xonali sonlarni qo'shish	20
51. Uch xonali sonlarni qo'shish	22
52. Uch xonali sonlarni ayirish	24
53. Uch xonali sonlarni ayirish	26
54. Uch xonali sonlarni ayirish	28
55. Uch xonali sonlarni qo'shish va ayirish	30
56. Bir nechta sonni ustun ko'rinishida qo'shish	32
57. Masalalar yechish	34

Mavzu bo'yicha yakuniy dars.....	36
58 Metr, detsimetr, santimetr.....	38
59 Metr, detsimetr, santimetr.....	40
60 Metr, detsimetr, santimetr.....	42
61 Metr, detsimetr, santimetr.....	44
62 Detsimetr, santimetr, millimeter.....	46
63 Siniq chiziq uzunligi, ko'pburchak perimetri.....	48
64 Qo'shish va ayirish operatsiyalari, ularning bog'liqligi.....	50
65 Qo'shish va ayirish operatsiyalari, ularning bog'liqligi.....	52
66 Qo'shish va ayirish operatsiyalari, ularning bog'liqligi.....	54
67 Tenglamalar.....	56
68 Teskari operatsiyalar.....	58
69 Soat va minut.....	60
70 Soatlar va minutlar ishtirok etgan ifodalarni hisoblash.....	62
71 Soatlar va minutlar ishtirok etgan ifodalarni hisoblash.....	64
72 Masalalar yechish.....	66
73 Soatlar va minutlar ishtirok etgan ifodalarni hisoblash.....	68
Mantiqiy masalalar.....	70

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

2-sinf matematika II qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.